

P.Marton Marcell OCD

A bizalom szentje

**kilencnap elmélkedés
Lisieux-i Szent Teréz tiszteletére**

Szent Gellért Kiadó és Nyomda
ISBN 963 696 131
QNB 108 - 134

Előszó

Kis Szent Teréz Isten ajándéka, mégpedig nekünk, a mi korunk számára. Átala beszél hozzánk az Úr - igen világosan, röviden, megkapóan. Amit a Szentírásban Szent Lelke tanít, azt vele összefoglalja, annak lényegét hangsúlyozza.

Kis Teréz a Szentírás kivonata. Isten *Szava* - így nevezte őt XI. Pius. Isten Akarata - mondjuk mi, akik egészen az ő útját járjuk.

Mit akar vele Isten?

A Szentírás az isteni bölcsességnek és a szeretetnek óceánja. Ezt sokan meglátták, tudják is, fejtegetik is, de mélyebbre csak kevesen néztek. Kis Teréz leszállott ennek az óceánnak a legmélyére. Fölhozta onnan az élővizek legcsodálatosabb termését: a *bizalom* mennyei kagylóját. Ez a kagyló izzadja ki Ég és Föld egyetlen igazi drágagyöngyét: a szeretetet.

Minden emberi szív - csöpp-óceán. Minél mélyebben és minél nagyobb számban termeli benne a bizalom kagylóit, annál értékesebb és annál több lesz benne a szeretet drágagyöngye.

Jól meg kell értenünk Isten tervét! Azt akarja, hogy világosan lássunk, azt, hogy tudjunk határozottan cselekedni, sőt szentté lenni! Ezért a *leglényegesebbet* akarja fejünkbe-szívünkbe "verni" Kis Szent Terézzel: a bizalmat, mert ez egyesít leggyorsabban a szeretettel. Hiszen Isten maga a szeretet!

Kis Teréz tana tehát a bizalom tana. Küldetése saját szavai szerint az, hogy megszerettesse a jó Istent, úgy, ahogy ő szereti..., hogy megtanítsa a lelkeket az ő kis útjára. S teszi ezt oly bámulatos könnyedséggel, annyi bájjal és egyúttal lélegzetet-elállító mélységgel, hogy önkéntelenül valljuk: ha van az Eucharisztia szentje: *Szent Paszkál*, a misztikának két nagy szentje: *Nagy Szent Teréz és Keresztes Szent János*, a Szentlélek hárfája *Szent Efrém*, a vidám szent *Bosco Szent János*, az önmegtágadásnak pedig egész sereg szentje van, akkor Kis Szent Teréz: *a bizalom szentje*.

Isten számon kéri tőlünk az Ő szépséges ajándékát: Kis Terézt. Számon kéri az Ő *akarata*! Vajon hogyan adunk számot?!... Menjünk lelki magányba, szálljunk le a mélybe kis szentünkkel együtt s hozzuk föl onnan a határtalan, szent bizalom szépséges kagylóját!

E rövid elmélkedések lelkiismeretünket akarják megszólaltatni s rávenni bennünket arra, hogy végre lépünk rá bátran és visszavonhatatlanul arra a kis ösvényre, amelyet az a kisdéd járt, akit Jézus a tanítványok közé állítatott, s amelyen az a másik, miközénk állított kisdéd, Kis Szent Teréz lett minden idők legnagyobb szentjévé.

Győr, 1940. Nagybaldogasszony napján

A Szerző

Első nap

A két szempár

Az egyik szempár az Istené - Jézusé, a másik az emberé. Égi szem, földi szem. Az Övé s az enyém. Az Övé mindig rajtam csüng, engem keres, engem szeret. S az enyém?!...

Az egész életszentség azon fordul meg: találkozik-e a két szempár, s *mennyi időre!* Belemélyed-e az enyém, az emberé, az Övébe, az isteni szembe, Jézus áldott két szemébe?! Vagy elfordul Tőle, talán örökre, talán csak itt-ott, rövidebb-hosszabb időre; mint a sirály, csak érinti a tenger hullámtaraját, de nem hull bele, nem lesz *egészen* az Övé?!

Ki kellene találni valamit, ami végleg összefűzné a földi szemet az égivel, az emberit az istenivel, az enyémet az Övével. Valamit, ami rabjává tenne, ami összefonna, odakötne, egybekovácsolna Vele! *Elszakíthatatlan* kötelék kellene!...

Halld az édes szót: *Bízzál, fiam! Bízzál, leányom!* Az Evangélium mélyéről bűg föl, biztatón, kedvesen, simogatóan. Kis Teréz még az Ószövetség tengerbölcességéből is kihálászta ezt a hívogató, mennyei hangot. Ráakadt a horgára, mint valami csodálatos zsákmány; megtelt vele hálója a szakadásig. Gazdag, boldog lett tőle. Kincset talált a szántóföldön és mindenét eladta érte; drágagyöngyöt kínált neki az isteni Kereskedő, s ő megvette minden vagyonának árán.

Bizalom! Bizalom! Csodákat mivel! - dobta be a köztudatba az áldott Szent, s azóta millió emberi szempár kapcsolódik bele az istenibe.

Két embert is ez hoz közel egymáshoz: a bizalom! Ez fűzi a kicsi gyermeket édesanyjához, a fiút, leányt szülőjéhez, s ha nincs, ha elvész a bizalom, elszakad a kettő egymástól: anya és fia, anya és leánya. Bizalomért eped a menyasszony és vőlegény, a férj és a feleség, és ha nincs, pokol az élet! Ha nincs bizalom, nincs nevelés! - Nélküle Ég és Föld sohasem találkozik.

Két szempár bizalma - ez az egész!...

Mikor találkozott a kis Teréz tekintete először Jézuséval? Az első szentáldozásban. Azóta le nem vette Róla a tekintetét. Merte ezt, tehette? Hiszen annyira érezte kicsiségét, nyomorúságát! *Éppen azért!...*

A bizalom fölemelte, Hozzá vitte, a csepp beleesett az Óceánba, a fehértollú sirály a tenger hullámaiba zuhant - örökre:

“Én Istenem, én csak egy kis madárka vagyok, akit még csak gyöngye pihe borít. Nem vagyok sas; a sasnak csupán szeme és a szíve van meg bennem... Igen, annak ellenére, hogy oly végtelenül kicsiny vagyok, szembe merek nézni a Szeretet isteni Napjával... Bátor ráhagyatkozással helyben akarok maradni, s *holtom napjáig mereszteni tekintetemet* az én isteni Napomra. Semmi sem lesz képes engem megijeszteni: sem a szél, sem az eső... Ilyenkor megfeszítem bizalmamat a végsőkig, s még csak moccanni

sem fogok, tudván azt, hogy ott, a szomorú felhők mögött, az én drága Napom tovább ragyog.”

Van a bizalomnak valami *megbűvölő ereje*. Akire ráárad, azt húzza magához, rabjává teszi. A kisgyerekeknek ilyen a tekintete. Anyját magához láncolja. A szem, amelyből bizalom sugárzik, bűvös erőt rejteget. Levonja az Eget a földre... magához köti Istent, elfelejtet Vele mindent; Isten kénytelen megbocsátani, a bizalomnak nem tud ellenállni - megadja Magát neki. *Édesanya* lesz sőt, több mint édesanya! Izaiás szerint ölbé veszi bízó gyermekét, dédelgeti, becézi, térdein ringatja, úgy hízelkedik neki (Iz 66,12).

Kis Teréz jól emlékezett a tékozló fiú esetére, megértette Magdolna nagy, halhatatlan sikerét. Olyannyira felfogta a bizalom bűvös erejének titkát, hogy érezte: még akkor sem félne, még akkor is bíznék, ha a világ összes nagy bűneit elkövette volna!

Szinte vadássza a hatást a másik Szempárra, tudatosan keresi, rászegezi az ő két szemét, valósággal le akarja nyűgözni. “Ameddig csak a Te tetszésed akarja, itt maradok reádszegezett tekintettel. Azt akarom, hogy a Te isteni tekinteted *elbűvöljön*, zsákmányává legyek a Te szeretetednek.”

Íme, a bizalom titka! Nem törődik a múlttal, nem gondol a jövőre, csak Jézust nézi, az édes Jelent, azt az elbűvölő Valóságot, aki valóban: *van*, akiben - Ő mondta - sohasem sem lehet túl sok bizalmunk, hogy elég legyen!

Uram, én eddig ezt nem tudtam! Hallottam Kis Teréz szavát, de nem figyeltem föl rá. Földi szemem nem vette észre a másik szempárt. Teremtényeidet nézte, az anyagot, a testet, a személyeket és nem az isteni szemeket. Boldogságot keresett és átkot talált; arany után kutatott s rézgarasok gurultak hozzá; időt vetett és pelyvát aratott...

Most már tudom: csak Őt kell nézni, az isteni Szempárt! Hódító bizalommal és Tőle megbűvölten!

* * *

Ez lesz az én állandó gyakorlatom: bizalommal teli tekintet mindhalálig!

Második nap

Bizalom az Atyában

Az ember a kegyelem állapotában sohasem lehet szerencsétlen. *Van Atyja, aki gondoskodik róla*. Isten a bűnösről is gondoskodik, de az vagy nem akar tudni róla, vagy egyenesen megtagadja a Gondviselő Atyát. Mi azonban vettük a gyermekké fogadás lelkét, nem pedig a szolgaságét, azért nincs mit félnünk, sőt bizalommal kiálthatjuk: *Abba! Atyánk!* Isten gyermekei vagyunk, az Ő örökösei, Krisztusnak pedig társörökösei (Róm 8, 15-17).

Ne féljünk tehát, hanem bízzunk! Soha ezt az evangéliumon alapuló tant még senki jobban meg nem értette, meg nem fogadta, soha senki gyöngédebben, meghatottabban meg nem írt róla, mint a Bizalom Szentje.

Ez az Ő sajátos külön erénye.

Hogy van az, hogy nekünk a Szentháromság első Személye, az Atya, rideg, mellőzött, majdnem hogy semmitmondó fogalom? Pedig ezerszer és milliószor eldaráljuk a Miatyánkot!... Miért nem bízzunk Benne, nemcsak fönntartás nélkül nem, de még

kevésbé is alig? Rossz kedvünkben pedig és amikor ránk jár a rúd, egyszerűen kétségbe vonjuk, hogy van isteni Gondviselés?! Mintha nem is lenne Atyánk!...

Mily csodálatosan szép jelenet, amikor Kis Teréz ott varrogat a cellájában és a belépő újoncnövendék elámul a Szentnek mennyei arckifejezésén:

- Mire gondol most? - kérdi tőle.

- A Miatyánkról elmélkedtem - volt a felelet. - Olyan édes dolog, hogy az Úristent a mi Atyánknak szólíthatjuk... - s szemeiben könnyek ragyogtak.

Micsoda hálás szív, milyen gyönyörűségeken szép tiszta gyermeklélek tükröződhetett azokban a ragyogó könnyecseppekben! Pedig ki mondhatná el közülünk - a tárgyilagos igazság szerint -, hogy többet szenvedett testben és lélekben, mint a kis Szent; hogy jobban kijutott volna a megpróbáltatásokból bárkinek, mint a Keresztre feszített ezen hősi jegyesének, aki elepedett a vértanúság után, nemcsak a test, de a lélek vértanúsága után is, és visszavonhatatlanul belevette programjába: *“Mindenáron el kell nyernem Szent Ágnes pálmáját, ha nem lehet vérrel, hát akkor szeretettel!”* És elnyerte!...

Honnan tehát, honnan ez a határtalan bizalom az Atya iránt?

Kis Szent Teréznek igen magas - miért ne mondhatnánk! - *tökéletes fogalma van az Atyáról*. Ezért *tökéletes a bizalma is* Iránta. Az Atya - maga a Gondviselés gyermeke számára. *“Igazán nem látom be, miképpen kaphatok az égben többet, mint amennyit itt kapok -, igaz, látni fogom az Úristent, de az, hogy Vele leszek, az már most is megvan nálam itt a földön.”*

Az Atyától kap a gyermek mindent: ruhát, élelmet, fedelet, oltalmat, nevelést - igen, igen, a mennyei Atyától a szenvedést, a keresztekét, a feddést, a sanyargatásokat, mint az Ő szeretetének félre nem érhető jeleit (Jel 3, 19). De az örömeiket is, a lelkieket, a testieket és a napsugarat: a szívbe és a virágokra; Tőle kapjuk a hajlamot és erőt az életszentségre, a legjobb Édesanyát, Máriát, és a *Salutaris Hostiát*, az Üdvösséges Ostyát.

Valóságos atyát - a szónak legszebb, legnemesebb, legideálisabb értelmében édesatyát lát mindig az elsőszemélyű Istenben, akihez lehetetlen nem föltétlen bizalommal közelednie. *“Ó, Istenem, milyen jó vagy! Mennyire erőnkhez méred a szenvedéseket!”*

Csoda-e, ha megnőtt nagyra, nagyobbra, mint a kéklő égboltozat, a bizalom a mennyei Atya iránt ebben az okos, nagyszívű gyermekben!

Beteg volt, szinte gyógyíthatatlan - legalábbis atyja így gondolta. De ő bízott s megérezte ez a betegség nem válik halálra, hanem Isten dicsőségére. És még nővére, Paula beöltözésén is részt vehetett. Úgy érezte, s nem alaptalanul - a Sátán kínozza, gyötri, s bár ezt Isten megengedi, mégis angyalokat - drága szerető testvéreket - adott melléje, hogy támogassák, ápolják, és szünet nélkül imádkozzanak érte. Szinte elragadtatásban tör ki, amikor ennyi jót, ily édes gondoskodást tapasztal a Gondviselő Atya részéről: *“Ő annyira gazdag, hogy túlaradólag adja meg mindazt, amit Tőle kérek, annak ellenére, hogy nem vesztegetem az időt hosszadalmas felsorolásokra.”*

Tele, tele van csordultig a lelke! A szent, szinte a végtelen határait súroló bizalom ömlik, árad ebből a szeretetre méltó, pompás gyermekből.

Egyszer a kertben sétált betegen; megállt egy kis fehér tyúk előtt, amely szárnya alatt rejtegette bájos kicsibéit. Szemei megteltek könnyel, nem bírta tovább, föl kellett mennie cellájába, hogy szabadon kisírhassa magát: *“Egész életem folyamán így tett velem Isten: teljesen szárnyai alá rejtett. Nem tudom kifejezni, mi ment végbe a szívemben!”*

Magyarázza hosszasan, újra meg újra visszatérve erre a tárgyra: miért lehetünk, miért kell lennünk bizalommal a mi Atyánk iránt!

Ó, mily sok, temérdek jó származik ebből! Tiltakozik az ellen, mintha csak a nagy bűnökből megtértek tudnák igazán szeretni Istent, mintha csak bennük tudna elérhetetlen magasságokig fellángolni a bizalom! Roppant világos hasonlatot mond erről:

Egy orvos fia kőbe botlik, csontját töri. Az apa meggyógyítja, hiszen orvos. Persze, hogy hálás a fiú atyjának. Az apa legközelebb titokban eltünteti a követet fia útjából. A fiú nem tud róla; nem is lesz, nem is lehet érte hálás. De egyszer megtudja. Micsoda hála, mily szeretet, mily határtalan bizalom lobog fel benne jószágos atya iránt!

Így van ez a lángeszű, lánglelkű gyermek a mi Atyánkkal. Bízunk benne, végtelenül, hiszen minden követ fölszedett az útjából, hogy el ne essék, össze ne zúzza magát. "Neki nem sokat, hanem *mindent* elengedett az Úr, ezért szereti Őt a bolondulásig."

És mi?!... Hányszor botlottunk, kőbe ütöttük lábunkat, holott angyaloknak parancsolt felőlünk az Úr - de persze, mi ostobák, éltünk szabad akaratunkkal! Ó, hányszor meggyógyított bennünket Atyánk, *a mi Atyánk*, a mennyei orvos! És hány követ hengerített el utunkból, csak Ő maga a megmondhatója! És még sincs bennünk bizalom?!...

*Nem ez a legeslegnagyobb baj a világon?! Nem a háború, nem az emberi gonoszság, nem a népek önző versenye, nem az ördög ravaszsága és vagyonok, életek összeomlása, meg a koldusbot - hanem a bizalom hiánya az isteni Gondviselésben, a mi Atyánkban! Nem tudjuk, de nem is gondolunk rá - ezer más dolgon törjük hasztalan fejünket! Nem tudunk ráeszmélni, hogy a mennyei Atya - atya, a legszeretőbb édesatya akkor is, amikor szenvedéseket, bajokat, megpróbáltatásokat küld: mert a mi javunkat, legfőbb javunkat, örök javunkat akarja. Atya, amikor büntet, atya, amikor vigasztal. A legszeretőbb atya Ő, "aki tulajdon fiát sem kímélte, hanem odaadta értünk mindnyájunkért, miképp ne ajándékozna vele együtt *mindent* nekünk?!" (Róm 8,32)*

De mi *lidércfények* után futunk. - Ez Kis Teréz szava. Emberekben bízunk, holott csak Isten érdemes bizalmunkra. "Hogyan volna képes - mondja a Szent - Istennel egyesülni bensőleg az olyan szív, amely átengedi magát az emberi ragaszkodásnak?!"

Igaza van! Lidércfény és hiúságok hiúsága minden e világon, Isten egy szerelmén kívül (Kempis).

Mi a bizalom jutalma? - Isten önmaga!...

* * *

Fölteszem tehát magamban: a mi Atyánk ezentúl az én atyám lesz, s úgy bízom benne, mint a Bizalom nagy Szentje.

Harmadik nap

Bizalom az Édesanyában

Ez az édesanya az Isten Anyja és a mi Anyánk, Mária. Valami egészen természetes összekapcsolódás van a bizalom és az édesanya fogalma közt. Lehet valakinek igen nagy a bizalma atyjához, vőlegényéhez vagy menyasszonyához, talán barátjához, de teljes, hiánytalan bizalom csak az édesanyát illeti. Mindenki lehet

valami, amit nem mer közölni a hozzá legközelebb állókkal. Az édesanya azonban kivétel. Neki mindent megmondunk.

Ha minden török-szakad, összecsapnak fejünk fölött a hullámok, ha úgy látszik minden elveszett, Jézus nem mutatkozik, az égen nincs egy árva csillag - *Mária, az édesanya, még megmarad számunkra.*

Ő az utolsó mentsvár, talán az utolsó deszkaszál a szegény hajótöröttnek, talán csak egy szalmaszál a fuldoklónak: de jelentkezik, csak kapjunk utána, s kiviláglik hamarosan, hogy a "szalmaszál", a "deszka" Máriának, az *Édesanyának* hófehér keze.

Biztos kéz! Fogd meg és partra húz.

Az embernek tudatlansága és lelki korlátoltsága sokszor minden fogalmat meghalad. Kaptak édesanyát, magának az Istennek az Anyját, s mintha nem kaptak volna! Van is, és még sincs anyjuk! Gyermekek, és anya nélkül kószálnak szanaszét a világon. Még a kiválasztottja, a java is! Százszor belefognak a lelki életbe, százszor abbahagyják, meg újra kezdik, csak nem élnek. Csetlenek-botlanak, panaszkodnak, de nem haladnak. Máriához *is* imádkoznak, benn van a programjukban, csak éppen nem jelent számukra semmit: üres név!

Hallgassuk csak meg Kis Terézt:

"Mennyire szeretem én Máriát! Ha pap lettem volna, mily lelkesen tudtam volna róla beszélni! Úgy tüntetik föl, mintha megközelíthetetlen volna... Ő sokkal inkább anya, mint királynő!... Ő, a Szűzanya! Mennyire egyszerűnek tűnik fel előttem az Ő élete!"

Ő, a Szűzanya! Mily sokat mond ez a fölkiáltás! Benne van a gyermek szeretete és határtalan bizalma.

"Ő, Mária - kiáltott föl egyszer - ha én volnék a mennyország királynéja, Te mennél Kis Teréz, szeretnék Kis Teréz lenni, hogy Te lehess a mennyország királynéja!"

Ő, a Szűzanya! Valóban, nem tudjuk: ki a Szűzanya! Legalábbis úgy nem, mint Kis Teréz! *Azt* nem éljük át - s ez a baj lényege! -, hogy Ő a mi édesanyánk, akit az Evangélium Jézusa adott nekünk. Ha egyszer mi a *valóság* erejével felfognánk, véghetetlen lenne a bizalmunk Máriához! Igazi gyermekek lennénk, olyanok, akikről Jézus beszél: "Hacsak olyanok nem leszek..." (Mt 18,3).

A gyermek mindent anyjának köszönhet. Teréz is mindent - Máriának. Az életét is. Mert Mária édesanya, azért mindenkinek életében van valamiféle szerepe. Akik Őt nagyon szeretik, azoknak az életében döntő szerepet játszik. Terézében is. Egyetlen mosolyával meggyógyította. Visszaadta az életnek. *Ez a mosoly* elég volt arra, hogy a jég fölengedjen; *"a rideg tél megszűnt, az esőzések véget értek"* (Én 2,11). A kis virág újraszületett az élet számára.

Bizalom! Nem kell más, csak hozzá menni, csak reá tekinteni, szólni sem, *csak bízni!* Üljön ki a két szemünkre a bizalom melege, s Anyánk megmutatja, hogy Ő a legjobb édesanya!

Nincs talán bizalmunk?!...

Éppen ezért menjünk hozzá! Az Ő mosolya bizalomra gerjeszt. A földi mosolynak is ez a hatása. Mária mosolyától a bizalom hófehér vitorláit röpitik majd életsajkánkat a boldog örökkévalóság kikötője felé.

Mi lett a síró babából Mária mosolyára! Halljuk csak:

"Egyszerre csak a szobor megelevenedett. Olyan szép lett, olyan szép, hogy soha sem volnék képes azt az isteni szépséget leírni. Arcán kimondhatatlan édesség, édesség és gyöngédség volt látható; de ami egészen a lelkem mélyéig markolt, az az Ő elragadóan

kedves mosolya volt. Egyszerre megszűnt minden fájdalmam... A Szűzanya rám mosolygott...”

Visszaadta neki az életet, az étellel a bizalmat, a bizalommal a boldogságot.

De *az igazi gyermek mindent Anyjával tesz*. Éppen azért, mert hozzáköti elválaszthatatlanul a gyermeki bizalom.

Figyeljük csak meg Kis Terézt!

Amikor engedelmességből hozzáfog az *Önéletrajz* megírásához, előbb letérdel a mosolygó Szűzanya szobra elé: “Esdve kértem, hogy vezesse kezemet és ne engedjen egyetlen sort sem írnom, amely Neki nem volna kellemes.” Mekkora bizalom és mekkora szeretet!

Amikor zarándokútra mennek, először a párizsi *Győzelmes Szűzanya* szobrát keresi föl. Vele, Máriával megy, Vele imádkozik.

Mielőtt az újoncokat hibáikért megfeddné, Máriára tekint: ne mondjon olyat, ami neki nem tetszenék. Amikor újoncai csodálkoztak azon, hogy kiolvassa legtitkosabb gondolataikat, azt mondja: “*Íme ez az én egész titkom: én soha sem intem meg önöket anélkül, hogy előbb ne hívnám segítségül a Szűzanyát, s ne kérném, hogy sugallja nekem azt, ami önöknek legnagyobb lelki hasznukra van.*”

Ez, ez az igazi máriás élet: együtt élni Máriával, mindent Vele tenni és semmit nélküle!...

Mária ott van akkor is, amikor áldozik.

“hiszen nem ő maga volt-e az - írja - aki május 8-ának reggelén eljött, s beletette szívem kelyhébe az Ő Jézusát.” S azután is szentáldozásaihoz megkéri bizalommal Máriát: takarítsa el a romokat lelkének térségéről, és építsen ott sátrat Jézusnak, azután díszítse föl azt az Ő ékességeivel.

Tökéletes gyermek: mindig Édesanyjával van, mindent vele tesz, de *mindent Tőle is vár*. Ezt maga magyarázza meg egy bájos jelenettel:

Van egy nagy veranda sok lépcsővel. A lépcső alján pici gyermek próbálkozik följutni, de csak a lábát emelgeti; hiszen egy fokot sem tud megtenni! Anyja a magasban, fenn a veranda tetején. A kicsi anyjához akar jutni, de képtelen, hiába hívja édesanyja. A gyermek nem enged. Bízik anyjában; addig próbálkozik, addig jajgat anyja után, amíg az megsajnálja, lemegy érte, s karjaiban viszi föl az édes csöppséget.”

Ez a kis életkép roppant jellemző. *A lehetetlenség lehetővé válik*. Ami nem sikerül nekünk, azt megoldja Anyánk, Mária. Mi csak kívánczunk utána!

Kis Teréz *kis útját* semmi sem könnyíti úgy meg, mint Mária iránti föltétlen bizalom.

Csak úgy lehet gyermek, ha van anya. Hogyan járhatná valaki ezt az utat, ha nem fogja kezét Mária?!

A kisgyermekség útja, tehát a bizalomé is, az Istenre hagyatkozása, az önátadásé - máriás út!

Minderről azonban kell, hogy *egészen világos fogalmunk legyen*. Ha életszentségről ábrándozunk, ha valódi boldogságot óhajtunk, ha sokat, nagyon sokat, ha *mindent* akarunk: tehát Istent, Jézust, mennyországot, vég nélküli boldog örökkévalóságot - ez mind *egy!* - akkor ezt *csak Máriával* tudjuk elérni. De akkor a bizalmunknak is iránta határtalannak és állandónak kell lennie; kell, hogy egészen az övéi legyünk! Kis Teréz így mondta: “Elhatároztam, hogy *egészen különös módon* akarom magamat a Szűzanyának szentelni.”

Ezt a határozatot mi is meghozhatjuk. Nem veszítünk, sőt igen sokat, talán *mindent* megnyerünk vele!

A nagy, különös bizalom csodálatos viszonyt létesít anya és gyermek közt. *Titkaik lesznek*, amelyeket csak ők ketten tudnak: Mária és a lélek. A mennyei Édesanya kitünteti gyermekét: *közli magát vele!*

Ez a titokzatos, meghitt, finom viszony Máriával talán a föld legédesebb boldogsága. Emlékezzünk csak gyermekkorunkra! Földi anyánkkal hányszor voltunk ily bizalmas együttlétben! Nem volt titkunk előtte. De neki sem előttünk.

Mélyen bevilágít a Szűzanya és a Kis Teréz közti páratlanul bizalmas viszonyba a párizsi jelenet leírása, a Győzelmes Miasszonyunk templomában: *“Hogy mit éreztem a Szűzanyának ebben a szentélyében, azt ki sem mondhatom... Telítve voltam békességgel és boldogsággal... Ott mondta meg nekem világosan az én Édesanyám, a Boldogságos Szűz Mária, hogy csakugyan Ő volt az, aki rám mosolygott és engem meggyógyított... Ő, milyen buzgalommal kértem Őt, hogy őrizzen meg továbbra is, s elrejtőzhessem az Ő szűzi palástja alá.”*

Elárulja gyermeked titkát: “Néha azon veszem észre magamat, hogy így szólok hozzá: tudod-e, jó Anyám, hogy én százszorta boldogabb vagyok, mint Te? Nekem van Édesanyám, de Neked nincs Szűzanyád, akit úgy szerethetnél, mint én szeretlek Téged.” - Lehet-e ennél többet mondani?...

Hol van az a csak közepes lélek is, akit ne fütene a vágy egy ilyen édes bizalmas viszony után a szeretetre legméltóbb Édesanyával?

Csak tőlünk függ! Ott a példa, a Bizalom boldog Szentjénél.

* * *

Most pedig elhatározom: ezentúl Anyámhoz, Máriához járok bizalmat tanulni mennyei mosolyából! Jelszavam pedig ez lesz: Máriával! Mindent Vele, semmit Nélküle!

Negyedik nap

Bizalom a Jegyesben

Aki Szent Terézkét olvassa, annak ezt a misztikus fogalmat: *“Jegyes”* - meg kell szoknia, el kell fogadnia, s hacsak nem akar erőszakkal kitérni a kegyelmi hatások támadása elől - a magáévá kell tennie.

A lelkiéletet élők nagy százaléka idegenkedik ettől a fogalomtól. Meghagyja ezt az oltárra emelt szenteknek, ott is inkább a nőszenteknek. A saját lelki viszonylatában talán ki sem meri ejteni ezt a szót. Egészen helytelenül!

Mert hiszen miről van itt szó?

A lélek találkozik Istennel, Vele barátságot köt. S ha minden jól megy, ha a lélek nem ingadozik, hanem hűségesen kitart, akkor megszeretik egymást - a lélek és Isten -, de úgy, hogy ezt a hűségben összekovácsolódott szeretetet többé soha semmi ki nem olthatja. Isten eljegyzi magának a lelket. Jegyese lesz a léleknek és a lélek jegyese Istennek.

Boldog lélek! Senki sem kell neki, csak Isten!, szeretetet, teste-lelke, lelkülete, minden munkája, minden pillanata, *élete* - Jegyeséé. Neki él-hal. Egymáséi. Isten neve: Jézus. Ő az, aki a lelket meghódítottan birtokába vette s többé el nem ereszti. A rablélek pedig boldogan mondja: *“Megtaláltam, akit lelkemből szeretek. Megragadtam, nem is*

engedem el...” (Én 3,4) - Jegyések! Egymásért, egymásnak élnek. A léleknek már nincs akarata, odaadta azt Jegyésének. Ő a menyasszony, Isteni Jegyese a vőlegény. Krisztus menyasszonya! Egészen az Övé; annyira, hogy elmondhatja: *“Élek én, de már nem én élek, hanem él bennem a Krisztus”* (Gal 2,20).

A lélek eljegyzi magát Jézussal. Egyesülni akar vele. Nem vár a másvilágra, már itt a földön akarja az egyesülést.

Egyesülni Istennel! - Ez minden lélek célja. Tud vagy nem tud róla, nevetséges vagy elérhetetlen, mindegy! Bele van írva a lélekbe. Úgy hívják, hogy boldogság utáni vágy. Mégpedig az *igazi*, az *örök* boldogság után, mert csak ez elégíthet ki. A többi mind, mint egynapos lepke vagy hervadó virág, vagy felcsókolt harmatcsepp!...

A szívbe írt vágy boldogsága - Isten!

Ha így nézzük ezt a misztikus fogalmat Kis Teréznél, micsoda főséges mennyei távlat nyílik meg előttünk! Hiszen a szenteket nem azért olvassuk, hogy gyönyörködtessenek vagy szórakoztassanak, hanem hogy - *kövessük őket!*

Elszégyljük magunkat, ha arra gondolunk: a mi kis Szentünk már első szentáldozásában eljegyezte magát Jézussal. Nem egy félórára, nem pusztán az áhítat, a megilletődés tartamára, nem egy pár órára, hétre, hanem egy egész emberi életre.

Íme, Jézus kis jegyese így mutatja be kettőjük viszonyát: *“Ó, milyen édes csók volt az első csók, amelyet Jézus a lelkemnek adott! Igen, ez valóban szerető csók volt! Éreztem, hogy szeret, s viszont én meg azt mondtam neki: Szeretlek, neked adom magamat egyszer s mindenkorra!... Ő és a Kis Teréz már régóta szemlélték és megértették egymást.”*

Nem ilyennek kellene-e lennie minden szentáldozásunknak? *“Szeretlek, neked adom magamat egyszer s mindenkorra.”* Szeretet és teljes önátadás! *Ez a lélek jegyesi állapota.*

Mily egyszerűek szavai, s mégis mily mély tartalmat hordoznak! Komolyak, mint az örökkévalóság, és sorsdöntőek, mint az események, amelyek egy csapásra megváltoztatják az életet. Érezzük, hogy a mi áldozásainkban nincs meg ez a föltétlen komolyság. Az istenit mintha nem fognánk fel isteninek, az Eget menyneinek. A földön vagyunk, nem csak a lábunkkal, de még a szívünkkel is, és fejünk nem mindig az égboltozatot keresi.

Ez a gyermek komolyan veszi lelkének hivatását. - A lélek Istentől van és oda is tör. Az a célja. Addig nem lehet békéje, amíg benne meg nem nyugszik.

Azután ez a gyermek - dönt, határoz végérvényesen, visszavonhatatlanul. Mint egy férfi, mégpedig a legjavából: azt mondja: *Neked adom magamat egyszer s mindenkorra!* - Ki merne ebben kételkedni?...

Nekünk milliószor megfordul a fejünkben: szentnek kell lennem! De a jó szándéknál tovább nem megyünk. Kitartó, következetes cselekedetre már nem telik. Próbálkozunk, s az idő múlik; Teréz utánzóit, a kis lelkek százai már rég elhagytak bennünket: mi maradunk, ábrándozunk, gyönyörködünk Kis Terézben - de nem követjük!

“Megértették egymást...” A két jegyes; a lélek és az Isten. Tökéletes a harmónia kettőjük között. Micsoda boldogság, mily béke, mekkora szeretet lehet egy ily lélekben! És még nincs vége! Teréz folytatja: *“Ezen a napon a mi találkozásunk már nem volt pusztán nézés, hanem egybeolvadás. Mi nem voltunk többé ketten: Teréz eltűnt, mint az esőcsepp, amely elvész az óceánban. Jézus maga maradt, mint Úr és Király!”*

Kell-e több magyarázat?

Lehetnek igen kedves részletek, bájos jelenetek Kis Teréz Önéletrajzában, külön élvezet egyszerű előadásmódja, ezer szépséget rejteget egyénisége a sorok közt, elragad bennünket stílusával és szeretetének kiáradásával, szellemének világosságával és üdeségével, alig tudjuk letenni könyvét, de mindez - nem a lényeg, nem is fontos, nem is szükséges! *A lényeg* - ami fontos, ami egyedül szükséges, az - *Jézus!*

Érte van minden; minden mondata mögött ott érezzük. Egyszer azt mondta: *“Csakis Jézus tudott engem kielégíteni.”* Így van, szó szerint így kell érteni. Igaza van! S nem is lehet más igazság. Mert csak Jézus az igazság. - Mindent Érte tesz. Mindenben Őt látja. Ellenszenvét is úgy tudja leküzdeni, hogy Jézust látja embertársaiban. Lemond mindenről, csak kizárólagosan az Övé lehessen, semmi ne húzza, ne akadályozza - a szeretetben. Minden Feléje tereli: a tengerparti sétán a hiúság kísértése, a római úton papok sorsa, a zárdai életben ezer gyarlóság és nehézség, minden, minden, hogy Jézust megtalálhassa mindenütt, s Neki valljon szerelmet még utolsó lélegzetvételében is: *“Istenem!... Szeretlek!”*

Gyönyörű élet, még gyönyörűbb halál!...

Hogyan jutott el idáig? Mi a kulcsa ennek a csodaszép, szent életnek? Mi a nyitja e szent jegyességnek? Mert bennünket ez érdekel: a gyakorlati oldala a dolognak. Az elmélet igen szürke, s csak elmélet marad az élet színe, ereje nélkül, ha nem ültetjük át gyakorlatba.

Kis Szent Teréznek küldetése van - hozzánk, a mai kor emberéhez. Vajon lesz-e sikere - nálam, meg a többiekénél? Igen, ha a kulcsot megtaláljuk. Ezt a kulcsot nem is kell sokat keresnünk. Kezünkbe nyomja ő maga. Egyszerű ez a kulcs, mint az emberi lélek, egy szóból áll: *bizalom!*...

Mégis fűzzön hozzá magyarázatot a Bizalom Szentje! Elmondja, hogy látott egy képet. Jézust ábrázolja, ölébe éppen egy kisgyermek mászik föl, mosolyogva, bizalmasan, minden tartózkodás nélkül, hogy megölelje, talán meg is csókolja. Pár lépésre előttük fiúcska térdel komolyan, imára kulcsolt kézzel, nagy, tartózkodó tisztelettel, bizonyos félelemmel. - Neki az előbbi tetszik - mondja a Szent.

Ez a kép minden megmond. Az egyik fiú nem mer közeledni, fél, tartózkodik. Mikor lesz itt egyesülés?! - A félénk lelkek hogyan jussanak Jézushoz? *A bizalmatlanság nem egyesít!* - A másik csupa bizalom, csupa bátorság!

Miért nincs meg ez a bizalmas viszony Jézus és a lelkek közt általában? Hiszen Jézus maga a szeretet! Miért nem vonzza hát a lelkeket mind, valamennyit, s miért csak egyeseket? Miért? Miért? - Nézzünk a képre! *Mert nem közeledünk Hozzá bizalommal.* Több bennünk a tisztelet, mint a szeretet! Jézus pedig nem tisztelet, hanem szeretet után eped.

De hogyan szeressen az ember valakit, ha nincs hozzá bizalma, ha tartózkodik tőle, főleg, ha fél?

A szeretet melegágya a bizalom. Abból sarjadzik nagyra, elér az égig, betör a mennyországba, s magához láncolja Istent...

* * *

Erős feltételem: semmi tartózkodás, semmi félelem! Ellenkezőleg: csupa bizalom és bátorság lelkem Jegyesével, Jézussal szemben!

A gyermek bizalma

Az édes Üdvözítő a gyermeket állította az Evangélium központjába. A bámuló tanítványoknak meg kellett érteniük, hogy gyermekké kell lenniük. Nem elégséges tehát Jézus társasága, Érte vállalniuk az új élet minden következményeit: az otthontalanságot, a szegénységet, a megvetetést és üldözést - *lélekben kell teljesen átalakulniuk* s olyanná lenniük, mint a kisdéd: “Hacsak meg nem tértek...” (Mt 18,3). Másképp nincs számukra mennyország!

Az Evangélium lelki eszménye tehát a gyermek. Ez az ideál. A lelki életé a lelkigyermekség. A tökéletesség evangéliumi útja ennek a gyermeki lelkületnek az útja.

Vajon megértették ezt a tanítványok?

Minden bizonnal! Megértették, és ezzel a lelkülettel ezt az utat hirdették mindenfelé apostoli munkájukban. A jelenet elevenen állt szemük előtt s felejthetetlen volt.

Csak hogy az ember gyarló. Sok-sok évszázad múlva, el egészen napjainkig, elhalványodott, megfakult ez az erőteljes kép az Evangélium lapjain. A gyermekekből felnőttek lettek. A mennyország kapuja nehezebben, csikorogva nyiladozott. Megsokasodtak “az okosak és bölcsék”, akik már nem emlékeztek rá, hogy a Mester hálát adott a mennyi Atyjának, hogy az igazi bölcsességet elrejtette öelőlük, és kinyilatkoztatta azt a kicsinyeknek. (Mt 11,25).

Az Ég előtt tűrhetetlen volt a helyzet. Irgalmasságában küldött újra egy gyermeket - Kis Szent Terézt -, odaállította miközénk azzal a feladattal: vezessen rá, tanítson meg bennünket a kisgyermekség útjára.

Vajha szót fogadnánk!...

Az életszentség titka a lelkigyermekségben rejlik - jelentette ki az Egyház tekintélyének egész súlyával XV. Benedek pápa akkor, amikor készült boldoggá avatni a Lisieux-i gyermeket.

De mi a titka a lelkigyermekségnek?

Erre tökéletes feleletet ad maga a kis Szent: “Jézusnak öröme telik abban, hogy megmutatja nekem *az egyedüli utat*, amely az isteni lángtengerbe vezet: ez az út pedig nem egyéb, mint az a ráhagyatkozás, amellyel a kisgyermek minden félelem nélkül elalszik édesatyja karjaiban.”

Minden félelem nélkül, azaz föltétlen bizalommal!

Mennyire megértették ezt a pápák! “Az az én egyetlen vágyam: kisgyermekké lenni Isten karjaiban” - kiáltott fel egyszer IX.Piusz. A másik nagy pápa pedig, XI.Piusz, amikor magyarázza a Lisieux-i Szent *kis útját*, s beszél a szerető ráhagyatkozásról, akkor erről azt mondja, hogy az ugyanaz, “mint amellyel a gyermek fekszik bele édesatyja karjaiba.”

A lelkigyermekség tehát föltételezi a bizalmat. *Milyen is a gyermek bizalma? - Föltétlen!* Sohase ingadozik. Olyan ez a bizalom, mint a süllyedő hajón a kormányos fiának bizalma. Mindenki menekült, csak egy kisfiú állt nyugodtan. Nem félsz? - kiáltott rá bámulva valaki. Miért félnék, hiszen apám van a kormánynál! - Bizalma tökéletes volt.

Mivelhogy a gyermek bizalma ily ingadozás nélkül való, ennyire föltétlen, azért tud oly tökéletesen ráhagyatkozni atyjára. Az Istenre hagyatkozás tehát ennek a gyermeki bizalomnak következménye. Gondoljunk csak a tengeri viharra, amely hánytá-vetette a tanítványok hajóját! Mennyire rémüldöztek, mily kétségbeesetten estek neki az alvó

Üdvözítőnek! “*Uram, segíts, mert elveszünk!*” - Ez a megriadt, megfélemledett felnőttnek a hangja. Hiszen a bizalom és a szeretet *nem fél*. De ők még nem voltak gyerekek. Először meg kellett térniük.

Mennyivel más az a másik gyermek! A mi korunk szent gyermeke!... Megtanít rá: milyen is a gyermek bizalma, mi is az az Istenre való ráhagyatkozás, milyen az a lelki gyermekiség útja! Neki ez nem elmélet volt pusztán, hanem mindennapos gyakorlat, ez volt az ő élete. Mily tökéletes, mily világos a tanítása:

“Felajánlottam magamat a Gyermek Jézusnak, hogy hadd legyek az *Ő kis játékszere*. Arra kértem, hogy ne tekintsen valami értékes játékszernek, amelyet a gyerekek csak nézegetnek, de hozzányúlni nem mernek. Hadd legyek számára egy értéktelen *kis labda*, amelyet a földre dobhat, kis lábával lökdöshet, amelybe lyukat vághat s azután sutba dobhat, vagy pedig, ha éppen úgy tetszik neki, a szívéhez szoríthat. Egy szóval az volt a szándékom, hogy mulattatom a kis Jézust *s kiszolgáltatom magamat az Ő gyermekded szeszélyeinek*. - Meg is hallgatta kérésemet. Rómában lyukat vágott az Ő kis játékszerébe... Bizonyára azt akarta tudni, hogy mi van benne... Azután pedig meglepődve fölfedezésével, eldobta kis labdáját, s *elaludt*.”

Soha el ne felejtsük ezt a bájos labdaelméletet! Nagyszerű gyakorlat van benne! Íme: a *kis út*, a lelki gyermekiség, az Istenre hagyatkozás, a gyermeki bizalom útja!

Nem ez tetszett már akkor is Jézusnak, amikor a földön járt?! A jerikói vak, a ruhája szegélyét érintő beteg nő, a kánai asszony, Magdolna, aztán a szeretetre méltó Zakeus, nem voltak-e mind gyerekek?! Nem korban, de annál inkább - lélekben!...

Mindent összevéve tehát, a gyermek bizalmának legfőbb vonása az, hogy föltétlenül ráhagyatkozik atyjára. De van még *egy másik tulajdonsága* is: valami természetes, meg nem róható, sőt dicséretes *könnyelműség*. Nem mérlegel. Nem is okoskodik. Egyszerűen s mindenekfölött *bíz*ik. A gyermek biztos benne, hogy bizalma nem hiabavaló. A lelkiéletben *szent könnyelműségnek* nevezzük ezt a gyermeki tulajdonságot. Jól jegyezzük meg azonban, hogy itt az egészen kis gyermek könnyelműségéről van szó, s nem a felnőttéről.

Figyeljük csak meg kis Szentünket, s mélyen belelátunk a kérdés velejébe: *mi is az a gyermeki bizalom!*

“Igazán én nagyon messze vagyok attól, hogy szent legyek. Ha más nem, már... a gondolkodásmódom is ezt bizonyítja... Kevés bennem a buzgalom és a hűség, s el kellene keserednem azon, hogy annyiszor elalszom az elmélkedéseim és hálaadásaim alatt. Pedig hát *én nem keseredem el*. Arra gondolok, hogy a kisgyerekek éppoly kedvesek szüleik előtt, amikor alszanak, mint amikor ébren vannak... Főleg pedig arra gondolok, hogy az Úr látja a mi gyarlóságainkat s tudja, hogy mi csak por vagyunk.”

Csak igazi gyermek tud így bízni. Jézus ilyennek gondolta azokat a lelkeket, akik előtte kedvesek.

Van azonban még egy harmadik tulajdonsága is a gyermeknek, amely elválaszthatatlan a gyermekiség fogalmától. Ha mi, felnőttek, olyanok akarunk lenni, mint a kised, azaz tökéletességre és mennyországra pályázunk, akkor nekünk ezt a harmadik vonást is ragyogtatnunk kell lelkünkön. *Ki megy fel az Úr hegyére? Az ártatlan, a tisztaszívű.* (Zsolt 23,3) Ez a gyermek. *Ártatlan és tiszta a szíve.*

Emlékezzünk kis Szentünk álmára, amikor a kis ördögfiak nyargaltak előtte a mosókonyhába. “Nem tudták, *hová bújjanak a tekintetem elől*” - fejezi ki magát igen

találhatóan. Így van! Az ördög nem bírja az ártatlan, tiszta tekintetet, de Istent az ártatlan, tiszta gyermekszem - leveszi a lábáról; meghódítja.

Kell, hogy a bizalom ártatlan, tiszta szemekből sugározzék Istenre!

* * *

Végezetül idézzük sokszor emlékezetünkbe a képet: A gyermek az atyja karjaiban... Aztán: megvalósítom a bizalommal teli ráhagyatkozást Istenre!

Hatodik nap

Alázatos bizalom

Talán van *másféle* bizalom is? Mindenesetre! Sokan vannak, akikben túlteng az *önbizalom*. Ezek a gögös, kevély lelkek. Vannak ezzel szemben, akikben semmi önbizalom sincs, és az Istenbe vetett bizalom is csak teng-leng bennük. Ezek a *gyávák* nagy, de igen szánalmas seregét alkotják. Van azután *elbizakodott* bizalom is, olyan lelkekben, akik látszólag lelkiéletet élnek s bíznak minden jogos alap nélkül. Várják, hogy beérnek a célhoz a lelkek nagy versenyében - pedig nem is futnak (1Kor 9,24). Akik koszorút remélnék nyerni, holott nem is küzdenek szabályszerűen (2Tim 2,5).

Tulajdonképpen csak egyféle bizalomnak van létjogosultsága. Ez a *gyermek bizalma*. Ez a bizalom azonban mindig alázatos bizalom. Kis Szent Teréz bizalma a legtökéletesebben alázatos. Szükséges ezt hangsúlyozni? - Igen, mert az alázatosság igazság. Ha tehát bizalmunk nem egészen alázatos, lelkiéletünk épületének alapja nem lesz szilárd. Mert az alázatosság az alap. Ha kicsi, ha gyöngye, mégakkora palotát építhetünk is rá - egy kis földrengés, csekély szélroham összedönti az egészet.

Ami hamis, az előbb-utóbb elmúlik. Az igazság pedig örök. Ezért örök az alázatosság is.

Mi az igazság? Az, hogy mi valamennyien senkik, semmik vagyunk és csupa nyomorúság. Ami jó, szép van bennünk, rajtunk, azt nem tőlünk van, azt kaptuk. *“Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, mit dicsekszel vele, mintha nem kaptad volna?”* (1Kor 4,7). Ennek a gondolkodásnak mély gyökeret kell vernie bennünk.

Roppant egyszerű ez az igazság, de talán éppen azért oly megvetett - nem kapnak rajta, talán nem is értik, vagy inkább nem akarják érteni. *Áldozatot kíván: teljesen le kell mondanunk magunkról.* Megvetnünk éünket, nem bámulhatjuk és nem bámultathatjuk személyünket; a dicséretet, a hírt, a megbecsülést nem szabad hajhásznunk. Ellenkezőleg: örülnünk kell a gyalázatnak és a megaláztatásnak.

De kinek van kedve ehhez? - *A szenteknek!* A gyermeki lelkeknek, akik tisztában vannak saját becsükkel. Helyesen, az igazság szerint értékelnek - alázatosak.

A Bizalom nagy Szentje lelke legmélyéig alázatos. Teljesen tisztában volt önmagával, de nem tagadta le Isten ajándékait sem. Amilyen világosan lát ebben a kérdésben, épp olyan világosan meg is tudja ezt magyarázni.

“Ha a vászon, amelyen a művész dolgozik, képes volna gondolkozni és beszélni, bizonyára nem panaszkodnék azért, hogy az ecset szakadatlanul bököd és mázol rajta.

Ugyancsak nem irigykednék az ecsetre sem, mert hiszen tudná, hogy szépségét nem ennek az ecsetnek köszöni, hanem a művésznak, aki azt kezeli. Viszont az ecset sem páváskodhatik amiatt, hogy a remekművet vele készítették, mert hiszen jól tudná, hogy a művész sohasem jön zavarba: hogy játszva oldja meg a nehézségeket, s nemegyszer pusztá jókedvéből a leghiányosabb és legtökéletlenebb eszközöket használja a festésre. *Én afféle kis ecset vagyok ...*”

Nem egyezik-e ez a gondolkozás tökéletesen a Szentírással, a fent idézett Szent Pál-i mondattal?!

S mindjárt ezután jön a gondolat: *ki vagyok én, s ki vagy Te, Istenem?! - Csak ennyit kell tudni*, s ez elég az alázatossághoz. Nagy Szent Teréz azt mondta: ha jól akarunk imádkozni, kezdjük mindig evvel a két kérdéssel az elmélkedést. Nos, akkor Kis Teréz mindig imádkozott s mindig jól - mert ez a két hatalmas kérdés át- meg átszövi minden írását, minden gondolatát, át és át az egész lelkét, emberi életét.

Az első kérdés *a legmélyebb gondolat*. Valóban nagyon mélyre száll le: az ember semmiségének feneketlen mélységére - *ki vagyok én?! - A második a legmagasabb gondolat*. A legmagasabbra száll, magasabbra nem szállhat: Istenhez - *ki vagy Te, Istenem?!*

Sajátságos a viszony a két gondolat között. Minél mélyebbre megyünk az elsőben, annál magasabbra jutunk a másodikban. Tehát minél mélyebb az alázatosságunk, annál tökéletesebb lesz Isten-szeretetünk. Mint valami mérleg - mondta valaki. Amíg az egyik szára megy lefelé, a másik ugyanakkor halad fölfelé. Ha megáll az egyik - a másik is. Nincs haladás se lefelé, se fölfelé.

Ez a két kérdés egy mérhetetlenül fontos erényt termel ki, lassabban vagy gyorsabban, de teljes bizonyossággal: *az önismeretet*. Ez az alázatosság *alapeleme*.

Kis Teréz ezt is gyönyörű hasonlattal állítja elének. Egy napon egy marék búzakalászt hoztak neki. Kivett belőle egyet, amely annyira tele volt szemekkel, hogy lekonyult a szárán. Hosszasan nézegette, s azután így szólt: “Ez a kalász hasonló az én lelkemhez; az Úristen megrakott engem kegyelmekkel úgy a magam, mint a mások számára... Ó, én mindig meg akarok hajolni a mennyei ajándékok súlya alatt s ezáltal elismerni, hogy *minden felülről jön*.”

Ismerte önmagát, és megismerte a jó Istent. Minél mélyebben hajolt meg, annál magasabbra ment fölfelé. Mindig látta, jól és élesen: mily kicsiny és gyöngé! Ezt írja magáról: “Még ha az összes teremtmények odahajolnának is feléje, hogy csodálják és elárasszák dicsérettel, az még csak árnyékát sem keltené benne a hiúságnak... mert Isten szemében nyomorúságos kis semminek tudja magát, nem pedig többnek annál.” Amikor összehasonlítja magát a szentekkel, oly különbséget lát maga között és közöttük, mint egy felhőbe nyúló hegycsúcs és a homokszem között.

És mégsem csügged! Azt gondolja -igen jól, s okosan gondolja - kicsinysége ellenére is törekedhet az életszentségre: “Megnövekedni nem tudok. El kell magamat viselni úgy, amint vagyok, az én számtalan tökéletlenségemmel.” *S fölfedezi a liftet*, a felvonót. *Jézus karja* lesz a felvonó, amely fölviszi Őt a tökéletesség csúcsára.

Most pedig álljunk meg itt egy pillanatra! Honnan buggyant ki lelkéből a határtalan bizalomnak ez a bő élővízsugara? Mert hiszen még a vaknak is meg kell látnia: micsoda hallatlan csodás bizalomáradat emeli ezt a szívet olyan nagy, de igen nagy magasságba! *Hol a forrás?* A bizalomnak ez a soha nem tapasztalt csodaforrása? Hol? - Hát a mély alázatosságban.

A lelkiéletnek egy egészen magától értetődő törvényszerűségével találkozunk itt. Minél jobban megismeri önmagát valaki, annál bizalmatlanabb lesz saját magával szemben. Viszont annál jobban fokozódik benne a bizalom Isten iránt. Amikor tehát a mérleg-féle szerkezet egyik szára száll lefelé, növekszik a bizalmatlanság a lélekben, de ugyanakkor annak megfelelően a másik szár megy fölfelé, s növekszik benne a bizalom Isten iránt.

Tökéletes bizalmatlanság és tökéletes bizalom! Két ellentétes sarkpont. A kicsiség, a pici gyermek alázatossága köti össze ezt a két végletet.

“Ha valaki kicsiny, jöjjön énhozzám!” (vö. Péld 9,4) Ő fedezte fel ezt a drágagyöngyöt s most fölhasználja. Nagyon jól tudja, hogy Istennek nincs szüksége senkire, s hogy néha a legkisebbnek adja meg a bölcsességet; túlságosan kicsinek érzi magát még ahhoz is, hogy hiú legyen; még az sem szomorítja el, ha azt látja, hogy csupa gyarlóság, sőt örül, ha újabb tökéletlenségre akad. Ezek ellenére - nem! - javítja ki: ezek miatt még nagyobb benne a bátorság, még lángolóbb, mindent elborító *a bizalom*: Jézus karjaira hagyatkozni, szentnek, nagy szentnek lenni - meghódítani eget-földet, jót tenni mindenkivel, a még halála után is rózsasöt hullatni a mennyből az emberekre.

Ő mondta: *“Igen, én megértettem a szívbeli alázatosságot.”*

Valóban *szívből* volt alázatos. Mi pedig megértettük, hogy bizalma azért volt oly határtalan, mert oly igen nagy volt az alázatossága.

* * *

Szemem előtt tartom: olyan bizalom, amely csodákat művel, csak mély alázatosságból fakadhat. - Alázatos leszek, mélyen alázatos, mint a kisgyermek...

Hetedik nap

Teljes és határtalan bizalom

A lelkiélet egész embert kíván, teljes odaadást. A félemberek, a megalkuvók sohasem lesznek szentek: Aki Istennel is jóban akar lenni, de keresi a maga kényelmét is, Te Deumot zeng lelkes pillanataiban, de elereszti a füle mellett a szomjazó Üdvözítő sóhaját: *Fiam, add nekem szívedet!* (Péld 23,26)

Jézus tanításának lényege ez: “Szeresd a te Uradat, Istenedet *teljes* szívedből, *teljes* lelkedből, *teljes* elmédből és *minden* erődből.” (Mt 22,37). Aki egész szívet, egész lelket ad Istennek, az tölti be Isten akaratát. Aki mindent odaad, az szereti Istent.

Teljes szív, teljes bizalom! Az életszentség útjain csak ezek a fogalmak számítanak: *tökéletes* önmegtágadás, *teljes* odaadás. Nincsenek részek, csak egész van. Vagy semmit, vagy mindent! Ki van zárva minden porciózás. A bizalom is tehát csak teljes, egész lehet. Aki a résznél marad - bandukol. Aki az egészet választja - repül.

Mily jellemző! A Bizalom Szentje már kisgyermek korában tisztában volt ezzel a fogalommal. Egyik idősebb nővére kosarat tesz kettőjük, Celine és Teréz elé - tele babaruhával és egyébekkel. Válasszatok! - szól hozzájuk. Celine kivesz egy gombolyagot. Teréz azonban ráteszi kis kezét a kosárra: Én az egészet választom! - Bizalom, szeretet, életszentség, szenvedés, lemondás, öröm, boldogság - mindezekből az egészet!...

Mi lesz egy ily lélekből, aki így indul neki a szentek útjának! Tolla remegés nélkül leírja: “Változatlanul él bennem a merész remény, hogy *nagy szent leszek.*”

Nem itt van-e nálunk a baj gyökere?! Nincs bizalmunk az életszentségre. Talán van vágyunk, néha-néha el is határozzuk magunkban, le is írjuk naplónkba: most, most nekiindulunk, hozzáfogunk! Aztán marad minden a régiben. Miért? - Nem teljes az elhatározásunk, nem teljes a bizalmunk.

A bizalom lendít szárnyakat ad. Belefúj lelkivitorlánkba, s pillanatok alatt mérföldeket száguldunk be. Csak rá kell nézni a Bizalom Szentjének fizikai és szellemi alakjára; semmi nehézkesség benne, semmi lomposág, ó, semmi, de semmi tétovázás! Mintha lebegne az élet mérhetetlen óceánjának hullámain. Pedig nem volt könnyű a küzdelme, nem rózsás az élete! Ellenkezőleg: csupa tövis, csupa ellenkezés, csupa köd; szenvedés és szenvedés éjjel-nappal, testben-lélekből! És mégis rövid huszonnégy év alatt megfutotta a legszebb pályát, a gigászi szentség legszűkebb útját, föllendült a tökéletesség istenhegyének nem egy mellékcsúcsára, hanem a tetejére, oda, ahol Istennek lakni tetszik (Zsolt 67,16)

Mi vitte föl, mi röpítette oda? Talán a módszeres haladás, a böngésző hibairtogatás, a sok virrasztás, az öntudatos sanyargatás?! Ó, dehogyl! - *A bizalom, a teljes, határtalan bizalom.*

Neki is voltak hibái, mégpedig szépszámmal. Küzdött ellenük "szabályszerűen", és amit mi nem teszünk meg: *következetesen*. És ebbe nem fáradt bele, nem tette kedvetlenné, csüggeteggé, sem kiállhatatlanná. Miért? Egyszerűen azért, mert ezt a harcot önmaga ellen a bizalom fűtötte; a motorhoz megszerezte a benzint s begyújtott vele; a szeretet felvonójához megnyomta a bizalom gombját, s Jézus áldott két karja lett a felvonó. Nem kellett a tökéletesség lépcsőit fáradságosan megmásznia, az isteni felvonó megtakarította neki ezt a nehéz munkát.

Kis Teréz kitalálta az életszentség titkát.

Mindig nagyok voltak a vágyai, határtalanok. Hódítani akart: mennyországot, Istent; bevenni az Eget - már itt a földön! A villámháború modern találmány, de ez a kitűnő szent stratégia már évtizedekkel megelőzte korát. Vakmerő repüléssel a lehetetlent tette lehetővé: betört az Egekbe, s az övé lett az örökkévalóság végtelen országa. Fegyvere nem pusztító harckocsi volt, nem bombázó- vagy vadászgép, hanem a teljes, a határtalan bizalom - ha úgy tetszik - *a vakbizalom!*

"Nekem - így mondja - eszem ágában sincs a félelem útján járni. Mindig megtaláltam a módját annak, hogy boldog lehessen s hasznomra fordítsam saját nyomorúságomat." Annál jobban bízik, minél több a hibája. Tökéletlenségei újabb lendületet adnak bizalmának. És a szenvedések? Olyan gyönyörűségeket talált bennük, amelyek valósággal elbájoltak.

Bizalma, reményei, vágyai a végtelennel határosak. "*Hogyan lehetne az én bizalmamnak határa?*" - kiált föl. Szinte vakmerő lesz. Nincs vágya, még tudatalatti óhaja sem, amelyet Jézus ne teljesítene. Az Úr rálicitál kis jegyesének bizalmára.

A bizalom csodákat művel! Valóban! Csodára volt szükség, hogy határtalan érzékenységből meggyógyuljon. És a csoda megtett. - Celine útban volt a Kármel felé, de az akadályok igen nagyok voltak. Teréz bizalma nem ismert határt: a legnagyobb akadály, egy nővér ellenkezése, eltűnik az útból; - édesapja egyenest megy az égbe.

Teréz bizalmát Jézus erőssé és bátorrá tette. "A saját fegyverzetébe öltöztetett, és ettől kezdve győzelemről győzelemre haladtam, s elkezdtem, hogy úgy mondjam, az óriásnak a pályafutását" - írja lelkesen.

Ennek a bizalomnak nem voltak többé akadályai. Mindent elsöpört útjából, merész volt.

“Az isteni hivatás olyan sürgetővé tett, hogy még ha tűzön kellett volna is átmennem, nekivágtam volna, hogy szót fogadjak a mi Urunknak.” Elérte szent Jób bizalmának magaslatát: *“Ha megöl engem, akkor is bízom benne.”* (Jób 13,15)

Roppant egyszerű az élete. Két jelszava van az Ő rövidke életének, de ezt a két jelszót tökéletesen megvalósítja. Az egyik: *A bizalom csodákat művel!* A másik: *Csak a szeretet számít!* De az elsővel, a teljes, a határtalan, a merész, a vak bizalommal hozta létre a szeretet csodáját is.

Az életszentség senki számára sem lehetetlenség. Sőt egyenesen kötelező: *“Legyetek tökéletesek...”* (Mt 5,48)

Hogy mégis csak oly kevés a szent, annak részben a tudatlanság az oka, de legnagyobb részben: a bizalom hiánya! Erre tanít tehát a bájos kis “egyháztanító”¹: *Csak bízni kell, s minden sikerül!* Bízni, nem csak nyomorúságunk, hibáink, bűneink ellenére, hanem *éppen azért, mert* nyomorultak vagyunk; mert semmi okunk sem lehet bízni önmagunkban, hanem kizárólag Istenben.

Minden rosszul megy? - *Bizalom!*

Letörnek a nehézségek? - *Bizalom!*

Ezer és egy az akadály? - *Annál nagyobb legyen a bizalom!*

A bizalom bűvös szó, amely csodaszép tündérpalotát, ragyogó várkastélyt varázsol a birtokunkba. *A lélek belső várkastélyát!*

Ennek a csodatevő bizalomnak egyetlenegy föltétele van: az, hogy föltétel nélkül való legyen; hiánytalan; rés ne legyen rajta, a bizalmatlanság férgé meg ne rágja; azaz legyen teljes, egész, határtalan.

Mi lesz ennek a teljes, föltétlen bizalomnak *az ismertetőjegye?* Az, hogy egy a célja, egy a gondolata, egy az akarata, egy az Istene: *Jézus!* Senki és semmi más! Az apostolok otthagytak mindent, amikor Jézus meghívta őket, de még nem volt *teljes* a bizalmuk: hivatalra számítottak az Ő országában, még magukat keresték, nem kizárólag Jézust. A pünkösdi csodában megkapták a kegyelmet: bizalmuk kiteljesedett, megnőtt, nagyobb lett az égboltozatnál - akkor hódították meg a világot.

Mária bizalma kezdettől fogva teljes volt. Azért lett mindnyájunk Anyja, ég és föld gyönyörűséges Királynéja.

Kis Teréz bizalma is megnőtt, annyira, hogy nem fért el kis szívében: betöltötte az eget és a földet, meghódította Istent és minden emberi szívet.

Tudnánk-e így bízni? Teljes és határtalan bizalommal?!... Talán csoda volna?!... Bízunk! Ő mondta: a bizalom csodákat művel!...

* * *

Tehát: egész ember akarok lenni, teljes szívvel, teljes lélekkel, minden erőmmel és teljes és határtalan bizalommal!

Nyolcadik nap

Egyszerűség

¹II. János Pál pápa 1997-ben valóban egyháztanítónak nyilvánította Lisieux-i Szent Terézt.

Mi köze az egyszerűségnek a bizalomhoz? Sokkal több köze van hozzá, mint azt az első pillanatra gondolnánk. Miként a bizalom, az egyszerűség is *a gyermek lényeges tulajdonsága*.

Mi az egyszerűség? Ki tudná azt pontosan meghatározni, hiszen annyira egyszerű valami. Nem lehet szétboncolni és újra összetenni.

Isten maga az egyszerűség. S minél egyszerűbb leszek majd, annál jobban hasonlítok hozzá. - Az egyszerűség *egyenes vonalat jelent, célirányosságot*.

A hegyi patak is egyszerű. *Nyílegyenesen tör a célja felé*. Nem kalandozik el. Átbukfencezik köveken, beleüti a fejét-habjait a sziklákba, vízesésbe omlik-porzik, de nyargal, siet, fut, minél előbb le a tengerbe.

A fűszál kibúvik a földből a többivel együtt; növekszik, hajlong a szél fuvallatára, aztán elfonnyad, elszárad. *Olyan egyszerű!* Célját betöltötte, egészen úgy, ahogy Isten akarta. S a csillag is ragyog és el-elsötétedik nekünk. Aztán egyszer majd ez is eltűnik, talán elég, lesepri valami az égről. Betölti hivatását. *Ez is oly egyszerű!*

És minden állat teszi azt, amit isten számára rendelt. *Ez is oly egyszerű!* Egészen úgy, amint Ő rendelte. Semmi bonyolódottság! A virág színe-illata, a madár röpte-hangja, a tengerszem tiszta tükre - *mind oly egyszerű!* És a mi földi életünk: születünk, élünk, aztán elmúlunk, egészen úgy, ahogyan Isten kitervezte. *Ez is egyszerű!*

És a lelkünk?!... Miért nem engedjük, hogy törjön az is nyílegyenesen a cél felé? Miért okoskodunk? Minek a sok filozófia? A temérdek görbe út, a félreutak, a bujkálások a gondolatok, okoskodások dzsungelében?! Miért tetszik az érthetetlen, a homály, az értelem köde - a káosz?! Elveszünk a temérdek ellentmondásokban. Ellentmondunk másoknak, Istennek, mindenkinek, de a legtöbbször - önmagunknak. Miért? Mert nem vagyunk egyszerűek. S miért nem vagyunk egyszerűek? Mert nem a célt nézzük, a végső, örök célt, Istent!

Vissza kell tehát egyszerűsödnünk. Hogyan? Legyünk, miként a gyermek! Mindene a szülők. Egészen rájuk bízva magát s náluk mindent megtalál: ruhát, élelmet, életet. Bízunk magunkat egészen Istenre. S leszünk Isten gyermekei - egyszerűek. *Mint Kis Teréz!*

Kis Terézben nincs *semmi rendkívüli*. Vagy talán - X. Piusz, a szent pápa hasonlatával élve - az az egy rendkívüli, hogy *nincs benne semmi rendkívüli*: a nagy egyszerűség.

Az egyszerűség kizárja nemcsak a rendkívülit, de minden *feltűnőt* is. Elrejtí önmagát. A nagy, szembetűnő önmegtagadások teljesen hiányoztak nála: *“Az én önmegtagadásom abban állott, hogy megtörtem akaratomat, elfojtottam egy-egy ellenkezést, észrevétlenül apró figyelmességgel halmoztam el környezetemet és még sok ezer ilyen apróságból.”* - Ki látta ezeket, ki vette észre?

Rejtett erényeket gyakorol, olyanokat, amelyekre százával adódik alkalom - naponta. A szürke hétköznapi perceit használja föl, alkalmakat, amelyekre senki sem gondol, amelyek tömegével hevernek a földön, de amelyek gyémánszemek, csak le kell hajolni értük és fölemelni - *szeretetből Jézusért!* Összehajtogatja az otffejtett köpenyeket, szürcsöli az undorító orvosságot, szívesen megeszi - bár gyöngye a gyomra - az agyonszáradt halmaradékokat; az elmélkedési idő csendjében a mellette lévő nővér olvasócsörgését édes zenének veszi, Jézusnak ajánlja; engedi, hogy a mosókonyhában ráhulljon a szappanvíz, s a sűrű cseppeket, mint drágagyöngyöket hagyja legördülni arcáról - önmegtagadásból és szeretetből.

Az igazán egyszerű emberben nincs semmi ravaszság, félrevezetni akarás. *Tiszta szándékú.* Egyenesen megható e tekintetben a mi Szentünk engedelmissége. Előljáróinak személyében valóban Istennek engedelmeskedik. Nem is gondol arra, eszébe sem jut kutatni: hasznos-e, szükséges-e, jó-e a parancsuk, utasításuk!

Mily végtelenül *egyszerű az imája*, Istenhez való viszonya, egész lelkiélete! Gyönyörűség és kimondhatatlan vigasztalás olvasni ezeket a sorokat: *“Ó, mily könnyű Jézusnak tetszeni, az Ő szívét elragadni! Csak szeretni kell Őt úgy, hogy ne nézzünk magunkra, ne kutassuk túlságosan hibáinkat”*

Csak szeretni! Mily egyszerű ez s mily tökéletes! Nincs, nincs többre szükség: csak szeretni! “Mindent jóvátesz *egyetlen egy tekintet Jézusra* és saját nyomorúságunk tudata.” Mily sokat mond ez a pár szó, mennyire eltörpülnek mellettük a nagyképű, tudós, érthetetlen s lelket megzavaró értekezések a különböző imamódokról. - *Mekkora egyszerűség, s mégis mily mélység!* Mélyebb, tisztább és átlátszóbb, mint a tengerszem.

Olvasni kell őt az egész világnak, amely minden, csak nem egyszerű. Ő csupa egyenesség és nyíltság, a világ csupa hazugság. Ő alázatos, mint a kisgyermek, a világ csupa hiúság. Ő természetes és közvetlen, a világ pedig mesterkéltségek. Kis Teréz vidám és könnyed, a világ nehézkes és töpreng. Az Ő szíve, mint a mezők lilioma, oly egyszerű és bájos; a világ gondolkodása, mint a gépszerkezet, oly bonyolult: és a szíve? - az nincs!...

De olvasniuk kell a kis lelkeknek is, az egyszerűeknek; vigasztalásul, gyönyörködtetésre és - követésre. Jézus a kicsinyekkel akarja megszégyeníteni a világ nagyjait; Kis Terézekkel, az egyszerű, alázatos lelkekkel megmenteni, boldoggá tenni az emberiség boldogtalan millióit.

Van ehhez bizalmunk? Attól függ: mekkora bennünk a gyermeki egyszerűség!

* * *

Minden vágyam ez lesz: teljes egyszerűség 1. gondolkozásomban; 2. szavamban-beszédemben és 3. minden cselekedetemben.

Kilencedik nap

Szeretet

A szeretet a bizalom kivirágzása. A virág kelyhe, az a szeretet. A szára, amelyből kibontakozik, az a bizalom. S miből táplálkozik ez a szár? Miből táplálja a szirmokat, az egész pompás virágkelyhet? Honnét szívja, szállítja az életnedveket? Mi a talaja?

Az alázatosság és egyszerűség!

Gondoljunk egy csupa lomb gyönyörű fára vagy a mezőn lángoló pipacsra!

Mindenki tud szeretni. Szíve mindenkinek van. És nincs is másra szükség, csak a szeretetre. De ha nincs bizalom, hogyan legyen szeretet?! Ha száron törik a pipacs?! Ha elvész a bizalom? - Elhervad a virág, kialszik a szeretet.

Milyen legyen ez a szeretet?

Sokféle szeretetet szoktak felsorolni. Van munkálkodó, van áldozatos, nagylelkű, önzetlen, gyengéd, kizárólagos szeretet. Tökéletesen így van. De talán sok ezt egyszerre megjegyezni, jótanuló fej kell hozzá s külön buzgóság; aztán az a veszély fenyegeti az embert, hogy sorra elfelejti őket, beleun a gyakorlásukba.

Kis Teréz nem így beszélt róla. Az ő szeretetéről ugyan mindezt el lehet mondani, mindegyik tulajdonság benne van az ő szeretetében, s ha még lenne száz kitűnő tulajdonság, az is bennfoglaltatnék, mégis - nem egyszerű ez a megállapítás.

Milyen a kis lelkek szeretete? Milyen Kis Terézé?

Tiszta! - Mentés minden koromtól; nincs benne érzékiség. Mennyei szeretet a földön, tiszta szeretet a testben.

Tiszta! - azaz nincs benne önzés; nem gondol magára, hanem egész szívével csak Kedvesére.

Tiszta! - azaz átlátszó, mint az énje, mint a hegyipatak tiszta vize; mint a kristály.

Egészen olyan, *mint a szeretet Szent Pálnál* (1Kor 13), ahogy felsorolja az annak tulajdonságait: *“türelmes, jóságos stb..., mindent eltűr, mindent elhisz, minden remél, minden elvisel”* - tökéletesen ilyen. Csakhogy mindezt nem kell megtanulni: természetes, magától értetődő, hogy a tiszta szeretet ilyen. Nem is lehet más! Legföljebb lelkiismeret-vizsgálatot tarthatunk s gyakori ellenőrző magunkba szállást, hogy csakugyan ilyen-e a mi szeretetünk!

Szóval egyszerű a szeretet is, mert tiszta. Nem is kell sokat tünődnünk rajta, csak - szeretnünk kell!

Ha még nem tiszta ez a szeretet, majd az lesz: *bízzunk!* Szeressünk még jobban, majd megtisztul! Emlékezzünk Keresztes Szent János pompás hasonlatára! A fáhasáb nedvesen, piszkosan belekerül a tűzbe. Először mennyit kínlódik, susterog, izzadja a sok nedvet, füstölög, aztán végre kiszárad s akkor lángba kap, de még megkülönböztethető a tüztől, amíg egyszer csak egy-láng lesz a tüzzel magával: - megtisztult. Az élő szeretetláng - tiszta láng, tiszta szeretet. A Szentlélek lángja az!

Egy-szeretet, egy-láng az egész Kis Teréz. Mint a lángoló pipacs a mezőn. Mindig ég, színe mindig égő piros. Nem lehet, hogy ma lángol, holnap nem; ma szürke, holnap halovány, s csak aztán piros! Mindig piros! Nem a hangulatok szerint szeret. Akkor is szeret, amikor nincs hozzá hangulata, s talán akkor még jobban szeret. Mert *akar* szeretni! S ha még oly rossz kedve volna is, s ködös a lelke - elfogadja azt is szeretetből. Szárazság gyötri? Majd megveszi a hideg a lelkét? Annál jobb! Még inkább megmutathatja hűségét.

Az ő szerelme nem gyertyaláng, amelyet egy kis huzat kiolt. Nem a szentjánosbogárka fénye, amely meg-megvillan, aztán eltűnik. Nem is pásztortűz, amely csak éjszaka ég, nappal nincs. Az ő szeretete a tiszta szív lángja, amely mindig ég, soha ki nem alszik. Mindig van fénye és melege.

Ez a szeretet - ez az *ő élete*. Addig él, amíg szeret. Sőt a halála is szeretet, mert abba hal bele - a szeretetbe!

Lelke túlrad a szeretettől, azért minden egyes tette magán viseli annak bélyegét.

Mindent szeretetből!

Csak a szeretetnek van értéke, csak az számít. Arany az, csengő arany: az egyetlen beléptidő a mennyországba. Más jegy nincs oda. A mulandót is örökkévalóvá teszi.

Ha fölemelsz egy szalmaszálat - szeretetből, nagyobb dolgot cselekedtél, mintha kórházat építenél vagyonodból, de - hiúságból.

Mosogatsz, takarítasz vagy írsz, zsolozsmát mondasz, tanítasz vagy eszel, beteget ápolasz, szenvedsz, gyötrődsz testileg-lelkileg, húzod a mindennapi, nehéz földi élet igáját, avagy játszol szórakozol, talán a szegénynek adsz alamizsnát és segítesz a

gyámoltalanon: bármily, de bármily apróságot teszel vagy mondasz, ha mindezt és mindegyiket külön-külön - szeretetből a jó Isten iránt, azért, hogy teljesítsd híven a két legfőbb parancsot: szeresd Istent és embertársadat - akkor mindennek örök értéke van, örök jutalma is; a mennyország, maga az Isten!

De *“ha nincs szeretetem, semmi vagyok”*. Olvasd el újra meg újra Szent Pál aranyfejezetét a szeretetről! (1Kor 13)

Kis Teréz így imádkozott: *“Azt akarom, hogy egyedül Jézus uralkodjék tehetségeimen, hogy ne végezzek, ne végezhessenek emberei cselekedeteket, hanem tisztán istenieket, amelyeknek indítója, mozgató szelleme a Szentlélek, a Szeretet Lelke.”*

Nos, ki értette meg jobban Szent Pált, az Evangéliumot, Jézust?! Ez a kis egyszerű kármelita apáca-e, vagy *“az okosak és bölcssek, akik elől elrejtetted mindezeket, Mennyei Atya, Égnek Földnek Ura!”*...

Ó, ő nem bánta meg, hogy csak ezt az egyetlen tudományt tanulta egész életén keresztül: a keresztre feszített Krisztus szeretetének tudományát, mint Szent Pál, Szent Bernát és mind valamennyien a szentek, hogy följánlotta magát Jézus irgalmas szeretetének égő áldozatául, hogy kiszolgáltatta magát teljesen, minden fönttartás nélkül a szeretetnek!

“Ó, azóta át- meg áthatott, át- meg áttüzesített ez a szeretet; ó, azóta a szeretet az én életem, amely percről percre megújít s irgalmában megtisztít a bűnnek még a leghalványabb árnyékától is. Nem, én nem félek a tisztítóúztól; tudom, hogy még csak azt sem érdemlem meg, hogy a szentekkel az engesztelés helyére kerüljek, de azt is tudom, hogy a szeretet tüze jobban megtisztít a salaktól és jobban átistenít, mint a szenvedés!”

Ó, mily édes, mily gyönyörűsége a szeretetnek ez az útja! Íme, hová vitte, hová emelte, hová röpítette ezt az egyszerű kis lelket a határtalan bizalom! - Az örök Szeretet Szívének lángtengerébe!...

Volna-e kedvünk nekünk is ezt az utat járni? - *Kedvünk?!...* De hiszen Isten *akarataról* van szó! Isten küldte Terézt, hogy megtanítsa - szeretni úgy, ahogy ő szeretett.

Kedvünk?!... Nem! *Kemény elhatározásunk*: úgy akarjuk szeretni Istent, ahogy ő szerette. Lelkiismeretünk már rég megmozdult, bizalmunk föltámadt és kiteljesedett, fölgújtotta bennünk a szeretet tüzét, hogy az soha többé le ne lohadjon, soha többé ki ne aludjék! - Csoda lesz? Igen! - A bizalom csodákat művel!...

* * *

Bizalomnak nagy Szentje, Kis Szent Teréz! Imádkozzál, hogy ez a csoda rajtunk is végbemenjen, és hogy mindnyájan, mi kis lelkek, Isten szent akaratára a te tanítványaid, a kis úton követőid - mi is a bizalom szentjei lehessünk. Amen.

